

Bencés-Pálos templom

A Fő utca és a város ékessége a gimnázium és a volt rendház között meghúzódó bencés templom. Az utcásorba simuló templom külső képe sokkal szerényebb, mint pompás belseje. Így könnyen észrevétlen maradhat, pedig megtekintésének elmulasztásával igencsak szegényebbek lennének a városba látogatók.

Homlokzatán urnadíszes oromzatából emelkedik ki a szép barokk sisakú torony. A pálos szerzetesek 1638-ból való kis temploma helyére épült 1737-1742 között a pápai származású Acsády Ádám veszprémi püspök - maga is a pápai pálos iskola neveltje - megbízásából érett barokk stílusban. Az ajtó fölött látható a templomépítő Acsády püspök vörös márványból faragott címere.

A város protestáns centrummá alakulásának megfékezésére telepítette Pápára gróf Csáky László a „**fehér barátokat**”, az 1263-ban alapított egyetlen magyar eredetű szerzetesrendet. A templom mozgalmas építészeti elemekkel – ovális alaprajzzal, boltívekkel, kupolával létrehozott belső teréhez tökéletesen illeszkednek az oltárok dús díszű építményei, a kórus rácsa, a szószék, a szentély stallumai, a főhajó egyedien faragott padjai, a festmények keretei és a szobrok. Sok jel és adat mondja, hogy tervezője az a Wittwer Márton Athanasius karmelita építész volt, aki a győri karmelita templomot is építette.

A boltozatos szentélyben gazdagon faragott **rokoko főoltár** mozgalmas formái csaknem szétfeszítik a falakat. A czestochowai Máriát ábrázoló főoltárkép felett a Szentháromság faragott csoportja lebeg, alatta pedig két nagy szobor áll: Péter a kulcsokkal és Pál a karddal. Rendkívül szépek a szentély faragott stallumai. A főoltár gazdag rokoko díszítéséhez

hasonlóan, de szinte teátrális lendülettel faragott szószéket és az elliptikus körfal mentén felállított négy oltárt is rendkívül gazdag faragás díszíti.

A **padok** figurális domborművei feltételezhetően a pápai világi faragóműhely munkái a XVIII. századból. A padsorok mindkét oldalán levő faragások (remete Szent Pál életéből vett domborművű jelenetek, férfi, női fejek, ornamentális díszítés) teszik egyedivé olyannyira, hogy nem találunk közte két egyformát.

A kápolnafülkékben 4 mellékoltár áll hasonló felépítéssel, melyeket szintén a kompozíció nagyvonalúsága, a fantázia gazdagsága, a csodálatos famunka és a dús aranyozás jellemez.

Az **orgonakarzat**on keresztül jártak át valamikor a tanárok a bencés rendházból a gimnáziumba. Gazdag faragás, aranyozás, csodálatos szobrok ékesítik a karzatot is. Maga az orgona, valamint a kórus díszítése teszi teljessé a rokokó templomképet.

Az előcsarnokban is két mellékoltár áll: Itt találjuk a templom legszebb szobrát: Krisztus feszületen függő, sötétre pácolt szikár corpuszát. A "Szerecseny Krisztus"-nak is nevezett munka valószínűleg még az előző pálos templomból maradt meg.

A hajó és a szentély alatt nagy kiterjedésű **kripta** található, amely különleges klímájával mumifikálta a 300 éves halottakat. A templom kriptájában nyugszik maga az építető Acsády Ádám püspök, mellette pálos és bencés szerzetesek, nemes urak és asszonyok kaptak itt végső nyughelyet.

A templom mellett áll a volt pálos, majd bencés **rendház**. A régi épületet még 1732-ben kibővítették, barokk szépségét azonban a második emelet ráépítésével elvesztette. A földszinten a rendház volt refektóriumja azonban keresztboltozataival még őrzi korábbi barokk pompáját. Ma a Városháza egyik épületeként funkcionál.

A templom, a rendház és a gimnázium a pálos rend 1786-os, II. József császár általi eltörlése után nem sokkal a Pápan letelepülő **bencés rendé lett**. 1806-ban megindult a híres bencés oktatás Pápan az egykori pálos iskolában. Az iskola egyik híres diákja Deák Ferenc volt.

(Mezei Zsolt és A.Tóth Sándor nyomán)

Pápa templomairól bővebb ismertetőt a következő oldalakon talál:

- [Nagytemplom](#)
- [Zsinagóga](#)
- [Református templom](#)
- [Református öregtemplom](#)
- [Bencés-Pálos templom](#)
- [Kálvária templom](#)
- [Kastélykápolna](#)
- [Ferences templom](#)
- [Szent Anna templom](#)
- [Evangélikus templom](#)